

**EERSTE KRIJTSSTREPEN VOOR DE
Protestantse Gemeente te Vlaardingen van 2020 tot 2030**

Inhoud

Kerk.....	2
Inleiding.....	3
Hoofdstuk 1 Zes elementen.....	4
Hoofdstuk 2 Aanbevelingen ten aanzien van organisatie en structuur.....	5
• Wijkgemeentes	
• Kerkgebouwen.....	
• De Windwijzer.....	
• Predikanten / kerkelijk werkers	
• Pastoraal assistenten.....	
Hoofdstuk 3 Onderzoek en keuze	6
Inventarisatie van profiel en materiele personele behoefte	
Tijdpad en gevolg	
Resumerend overwegingen bij onderstaande thema's en aandachtspunten	7
Hoofdstuk 4 De verdere procedure op weg naar besluitvorming.....	7
Samenstelling van de Werkgroep Kerk na 2020.....	8
Bijlage: Schematisch gesprekspapier	9
Bijlage Kengetallen.....	10

Vastgesteld in de Algemene Kerkenraadsvergadering van 27 mei 2019.

Kerk

Plaats om mensen te ontmoeten,
Waar de mensen God begroeten
in een warm, vertrouwde sfeer.
Om te bidden, om te zingen,
Los van de beslommeringen
en de waan van alledag.

Plaats om samen God te danken,
plaats waar hoop en liefde is.
Waar 't geloof wordt uitgedragen
dat ons nieuwe krachten geeft.
Antwoord geeft op levensvragen
waar men zelf geen antwoord heeft.

Plaats om met elkaar te delen;
alle vreugde en verdriet.
Plaats van dopen en van rouwen
waar God mensenliefde bindt.
Plaats van rust en van vertrouwen
voor 't onrustig mensenkind.

Plaats waar mensen zich bezinnen,
vroeger, nu en voor altijd.
Waar God ons voor Hem wil winnen,
ook al zijn we Hem soms kwijt.
't Is het huis waar God wil tonen
dat Hij doorgaat met Zijn werk.
Hij gebruikt daarvoor Zijn kerk.

**Vrij naar een gedicht van Hans Cieremans*

Inleiding

Deze notitie geeft niets meer en niets minder dan krijtlijnen voor de toekomst van de Protestantse Gemeente te Vlaardingen (PGtV).

Het is voor alles een gespreksnotitie, een notitie waarover we met elkaar moeten spreken om beleid voor de jaren 2020-2030 te ontwerpen voor de PGtV.

Er wordt een aantal uitgangspunten gegeven waarover het gesprek in de Algemene Kerkenraad, in de Wijkkerkenraden van Ambacht-Oost, Holy, Grote Kerk en Centrum-West, de colleges van Kerkrentmeesters en Diakenen, het bestuur van De Windwijzer en op tal van manieren met gemeenteleden gevoerd moet worden.

In die gesprekken wordt hopelijk zichtbaar wat voor keuzes er gemaakt gaan worden voor de komende jaren.

Deze keuzes zijn van invloed op:

- de gebouwen die we gebruiken, of waar van we gebruik van gaan maken,
- de predikanten, kerkelijk werkers en kosters in dienst zijn van de PGtV.
- de vrijwilligers die zich inzetten zijn voor de PGtV.

Als bijlage vindt u de bijlage “Kengetallen”. Deze gegevens komen voort uit de Rapportage Visie 2020-2030 die door het College van Kerkrentmeesters (CvK). Zij vormen de basis voor de financiële kaders en de verdere doorrekeningen die het CvK zal uitvoeren. De financiën voor wat betreft de gebouwen en personele bezetting.

Want bij alle keuzes die gemaakt worden zullen deze gegevens worden meegewogen.

Wanneer een bepaald uitgangspunt wordt gekozen, heeft dat financiële consequenties voor andere keuzes.

Hoofdstuk 1

Zes elementen zijn binnen de commissie 2030 benoemd als basis voor de kerk van de toekomst. Op deze elementen geven met name de wijkgemeentes en De Windwijzer het antwoord.

1. Openheid en gastvrijheid. Een kerk die openstaat voor elkaar en voor de wereld om ons heen.
2. Een kerk waar de toekomst zich thuis voelt, namelijk de jeugd, jongeren en jonge gezinnen.
3. Een zorgzame kerk waarin op zowel diaconaal als pastoraal gebied naar elkaar, en naar mensen buiten de kerk wordt omgezien.
4. Een inspirerende en missionaire kerk. Een plaats voor mensen met vragen, voor mensen die zoeken naar zin en spiritualiteit.
5. De aanwezigheid van een onderlinge verbondenheid binnen de PGtV
6. Een lerende gemeenschap

Wat deze uitgangspunten waard zijn en of en hoe wij ze invulling geven zal beantwoord moeten worden. Antwoorden die met name door de wijkgemeentes en De Windwijzer moeten worden gegeven.

Ad 1. Openheid en gastvrijheid.

Een kerk die openstaat voor elkaar en voor de wereld om ons heen. Maar voor wie zijn we open en gastvrij? Wat betekent dit voor de kerkdiensten, voor vorming en toerusting en het pastoraat?

Ad 2. Een kerk waar de toekomst zich thuis voelt.

We denken daarbij aan de jeugd, jongeren en jonge gezinnen. Wat betekent dit praktisch? Wat betekent deze keuze voor andere groepen in de kerk? Wat verstaan we onder thuis voelen?

Ad 3. Een zorgzame kerk

We hebben op zowel diaconaal als pastoraal gebied ook voor elkaar, en anderen. We kijken daarbij ook naar mensen buiten de kerk. Maar ook hierbij geldt de vraag voor wie zijn we zorgzaam? Wat betekent dit voor de kerkdiensten, voor vorming en toerusting en het diaconaat en pastoraat?

Ad 4. Een inspirerende en missionaire kerk.

Een plaats voor mensen met vragen, voor mensen die zoeken naar zin en spiritualiteit. Ook hier dezelfde vragen als bij punt 2 en 3.

Ad 5. De aanwezigheid van een onderlinge verbondenheid binnen de PGtV

Een eenheid, ondanks de mogelijke aanwezigheid van verschillen. Is het voldoende te spreken over onderlinge verbondenheid binnen de PGtV. Hier moet ook de vraag gesteld worden: "Willen we ook verbonden zijn met andere kerkgenootschappen?" Een verbinding zoals deze vorm begint te krijgen binnen de Verzamelde kerken van Vlaardingen. Een bestuurlijke vernieuwing is ook noodzakelijk om met de PGtV de toekomst in te gaan.

Ad 6. Een lerende gemeenschap

De Protestantse Gemeente te Vlaardingen wil een lerende gemeente zijn. Willen we cursussen, kringen, leerhuizen en lezingen aan bieden voor de vorming en toerusting van gemeenteleden, ambtsdragers en belangstellenden van buiten de PGtV? Zijn we bereid om voor dit pakket van vorming en toerusting menskracht en geld beschikbaar te stellen.

Hoofdstuk 2 Aanbevelingen ten aanzien van organisatie en structuur

De commissie 2030 heeft enkele aanbevelingen die zij ter bespreking mee geeft en waarmee naar haar mening de contouren van de nieuwe structuur van de PGtV geschetst wordt.

- ***Wijkgemeentes***

De wijkgemeentes groeien gefaseerd naar één gemeente in Vlaardingen in 2030. Dit geeft meer daadkracht en mogelijkheden om te komen tot een gezamenlijk beleid alsmede onderlinge verbondenheid en verantwoordelijkheid. De wijkkerkenraden in de huidige vorm en met de hierbij behorende kerkelijke bevoegdheden zullen daarmee verdwijnen.

De huidige wijkgrenzen voor het pastorale en diaconale werk zullen tot aan 2030, indien door de wijkgemeentes gewenst, gehandhaafd blijven.

- ***Kerkgebouwen***

Binnen de huidige wijken zullen 'vier- en ontmoetingsplaatsen' in stand worden gehouden (zie 'kerkgebouwen'). Of dit altijd moet betekenen dat het huidige kerkgebouw voor de komende jaren behouden moet blijven is nog de vraag. In plaats van een kerkgebouw kan ook een andersoortige 'vier- en ontmoetingsplek' geschikt zijn voor het verzorgen van kerkdiensten en noodzakelijke wijkgebonden bijeenkomsten. Hierbij spelen de antwoorden van hoofdstuk 1 een duidelijke rol. Ook heeft iedere keuze een financiële consequentie. Er is dus niet altijd de noodzaak om in iedere wijk een (duur) kerkgebouw in stand te houden.

In de periode van 2020 tot 2030 zal worden gekeken naar de huidige kerkgebouwen en kunnen mogelijke andersoortige geschikte 'vier- en ontmoetingsplaats' gezocht worden. In een nog te ontwikkelen stappenplan zal moeten worden aangegeven hoe dit plaatsvindt.

- ***De Windwijzer***

De activiteiten van De Windwijzer worden als belangrijk aangemerkt voor de zichtbaarheid van de kerk in de stad. Ze zijn een wezenlijk onderdeel van de PGtV. De Windwijzer is een centraal punt voor het diaconaal- en het missionaire werk van de PGtV. Ook voor de Windwijzer geldt de vraag of de huidige locatie momenteel financieel niet te zwaar op de begroting van de PGtV drukt.

- ***Predikanten / kerkelijk werkers***

De predikanten en kerkelijk werkers moeten één plaatselijk (bovenwijks)team gaan vormen. Dit team is te benaderen via een Pastoraal Centrum voor de hele PGtV.

Predikanten en Kerkelijk werkers worden op basis van talent, voorkeur en noodzaak die voortkomt uit het plaatselijk kerkelijk beleid ingezet voor taken en verantwoordelijkheden binnen de PGtV. De voorgangers rouleren voor wat de kerkdiensten betreft zo mogelijk binnen de gehele PGtV.

- ***Pastoraal assistenten***

Meer gemeenteleden moeten worden ingezet voor pastorale taken, aangevuld met een team van professionals (predikanten/kerkelijk werkers). Het is van belang het pastoraat uit te breiden. Het pastoraat is een belangrijke taak binnen de kerkelijke gemeente.

Hoofdstuk 3 onderzoek en keuze

Op basis van genoemde elementen moeten keuzes gemaakt worden. Deze keuzes zijn gerubriceerd per thema en per wijkgemeente/Windwijzer.

Om de wijkgemeentes mee te laten kiezen over hun toekomst en de toekomst van de PGtV in haar geheel is het nodig om hen zelf te laten bepalen wat voor kerk zij willen zijn. Natuurlijk heeft dat consequenties voor de samenhang van de PGtV in haar geheel zowel sociaal als financieel.

Per wijkgemeente en De Windwijzer moeten standpunten worden ingenomen over een groot aantal aspecten. Daarna wordt aan het CvK gevraagd de uitkomsten door te rekenen en af te zetten tegen de financiële mogelijkheden die er zijn.

Na de doorrekening van het CvK wordt gekeken of bijstelling van de plannen moet plaatsvinden.

Inventarisatie van profiel en materiele personele behoefte

In de bijlage “Het gesprekspapier” voor de wijkgemeentes en De Windwijzer, waarin de discussiepunten worden aangegeven met daarbij de consequenties en de bijbehorende kosten. Overigens lijkt het verstandig het financiële deel voor zover bekend, nog niet in te vullen, dit om de creativiteit niet nadelig beïnvloeden.

Verder wordt aan de wijken gevraagd hoe zij hun eigen toekomst zien. Wat voor wijkgemeente willen zij zijn. Hoe is hun ontwikkeling naar 2030 toe? Wat hebben zij nodig aan vierplekken. Voldoet het huidige gebouw hieraan of is andere huisvesting gewenst. En zo ja, waar moet het dan aan voldoen? Is de wijkgemeente bereid of in staat een eigen vierplek te bekostigen of daar voor een belangrijk deel in bij te dragen.

Op basis van de eigen toekomstvisie geeft de wijkgemeente ook een beeld van de benodigde inzet aan professionele ondersteuning. Het spreekt vanzelf dat het totaal aan ingebrachte wensen wel realistisch moeten zijn.

Aan het CvK wordt gevraagd de wensen betreffende gebouwen en professionele ondersteuning te vertalen naar geld en het totaal aan wensen per wijkgemeente af te zetten tegen de opbrengst “Vrijwillige Bijdrage” en de toekomstige ontwikkeling daarvan.

Tijdpad en gevolg

Voor de uitwerking van de rapportage wordt een tijdpad opgesteld, direct in 2020 in te gaan en consequent te vervolgen. Daarbij zal worden nagedacht over de wijze van presenteren aan de wijken en de Windwijzer en door wie dat gedaan zal worden. Voor de kosten verbonden aan die uitwerking wordt jaarlijks in de Begroting (CvK) een bedrag opgenomen.

Resumerend: overwegingen bij onderstaande thema's en aandachtspunten

Algehele identiteit en toekomstvisie van de wijkgemeente

- Wat betekenen beleidskeuzes voor de te onderscheiden groepen in de gemeente en hoeverre is de wijkgemeente al op weg met dit beleid?
- Wat verstaat men onder een open en gastvrije kerk? Hoe verhoudt de kerk zich tot de buurt en de stad.

Missionaire-/ diaconale kerk

- Wat is de missionaire en/of diaconale ambitie van de wijkgemeente?
- Hoe verhoudt die missionaire /diaconale visie zich tot De Windwijzer. Is de wijkgemeente in staat om de activiteiten zoals die binnen de wijkgemeente worden uitgevoerd over te nemen? Heeft De Windwijzer als plaatselijke voorziening voor de wijkgemeentes een toegevoegde waarde?

Pastoraat

- Aan welke vorm van pastoraat is de meeste behoefte? Hierbij rekening houdend met de te onderscheiden doelgroepen.

Over gebouwen en huisvesting

- Wat betekent het beleid voor de kerkdiensten, voor vorming en toerusting, voor de tijdstippen van samenkomen?

Over menskracht

- Wat voor kerkelijk werkers en/of goed toegeruste gemeenteleden hebben we nodig en in welke omvang ?

Over toekomst

- Welke toekomst is er voor de kerk, m.b.t. de jongeren, jeugd, jonge gezinnen?

Hoofdstuk 4 De verdere procedure op weg naar besluitvorming

De bouwstenen

1. Wijkgemeentes groeien gefaseerd toe naar één kerkenraad in Vlaardingen.
2. De huidige wijkgrenzen voor activiteiten en pastorale zorg (m.n. voor ouderen) blijven voorlopig gehandhaafd.
3. Aandacht voor doelgroepen zo mogelijk centraliseren.
4. 'Vierplaatsen' blijven zo lang mogelijk behouden.
5. Er is geen noodzaak om kerkgebouwen in stand te houden als er alternatieven zijn
6. Predikanten en kerkelijk werkers vormen een bovenwijks team.
7. Het pastoraat wordt uitgebreid met (vrijwillige) pastorale assistenten.
8. De Windwijzer neemt een volwaardige plaats in binnen de PGtV.
9. Het vermogen wordt ingezet voor vernieuwing.
10. Structurele uitgaven worden bekostigd uit de beschikbare middelen.

De eerste stap is de wijkgemeentes en de Windwijzer te vragen om een deelplan voor de kerk na 2020 tot 2030 op basis van de bouwstenen. Zie Hoofdstuk 2 en bovenstaande informatie.

Als er duidelijkheid is over dat wat de wijkgemeentes en De Windwijzer wensen en hoe ze dit denken te bereiken, vindt de financiële inkleuring pas plaats.

College van kerkrentmeesters

De tweede stap is de doorrekening van de financiële consequenties door het CvK. Er vindt dan een terugkoppeling plaats naar de wijkgemeentes en De Windwijzer en uiteraard ook naar de AK. Financiële consequenties moeten worden ingepast in een goedgekeurde begroting.

Algemene Kerkenraad

Als de wensen van de wijkgemeentes en De Windwijzer zijn ingevuld en door het College van Kerkrentmeesters voorzien van de financiële consequenties is het finale oordeel aan de AK.

De Algemene Kerkenraad (AK) zal ook een antwoord moeten geven op de aangedragen uitgangspunten, bouwstenen en wensen. Verder doet de AK uitspraak over aanpassingen / wijzigingen van de Plaatselijke Regeling en de financiële uitgangspunten op basis waarvan tot nu toe de begrotingen worden opgesteld.

De AK geeft, evenals de wijkgemeentes en De Windwijzer, ook een antwoord op de aangedragen uitgangspunten en bouwstenen. Worden die onderschreven?

Daarnaast zal de AK uitspraken moeten doen over:

1. Moeten er wijzigingen aangebracht/voorbereid worden in de plaatselijke regeling ten aanzien van:
 - Relatie wijken en de kerkenraad van de PGtV
 - Relatie CvK en de kerkenraad van de PGtV
2. Moeten de huidige financiële uitgangspunten waarmee tot nu toe de begrotingen zijn opgesteld ongewijzigd blijven? Denk daarbij aan het instellen van vastgestelde voorzieningen voor materieel en personeel en bijvoorbeeld een mede financiële verantwoordelijkheid geven aan de wijkgemeentes bijvoorbeeld voor de gebouwen.
3. Wil de PGtV De Windwijzer als diaconaal missionair centrum behouden? Zo ja, welke rol mag daarbij het gebouw aan de Schiedamseweg hebben?

Samenstelling van de Werkgroep Kerk na 2020

De werkgroep "De kerk na 2020 tot 2030 heeft bestaan uit:

Ds. Guus Fröberg, Jan Baris, Chris Bos, Theo Werner, Anneke van der Graaf, Ronald de Heer, Thomas Bezemer, Arjan den Dekker, Wim Poot en Leen Hokke.

Bijlage: Schematisch gesprekspapier

Wijkgemeentec.q. De Windwijzer		
Beleid	dat betekent voor ons	
Een open en gastvrije kerk zijn voor elkaar en de wereld er om heen.		
Een kerk waar de toekomst zich thuis voelt, namelijk de jeugd, jongeren en jonge gezinnen.		
Een zorgzame kerk waarin op zowel diaconaal als pastoraal gebied naar elkaar en naar mensen buiten de kerk wordt omgezien.		
Een inspirerende en missionaire kerk zijn. Een plaats voor mensen met vragen, voor mensen die zoeken naar zin en spiritualiteit.		
De aanwezigheid van een onderlinge verbondenheid binnen de PGV. Willen we ook verbonden zijn met andere kerkgenootschappen?		
Voorkeur	Consequentie	Financieel (CvK)
Huidige (kerk) gebouw		
Wens aan andere vier- en ontmoetingsplaats		
Vaste predikant		
Vaste kerkelijk werker		
Missionair werker		
Pastoraal werker		
Diaconaal werker		

Bijlage Kengetallen

Leden

In de administratie van de PGV komen in 2018 ruim 8.000 personen voor. Deze zijn verdeeld over ruim 5.000 adressen (pastorale eenheden). De Actie Kerkbalans 2019 is gehouden onder circa 3.800 personen verdeeld over circa 2.700 adressen. Dit houdt in dat ruim 53% van de geregistreerde “leden” al heeft aangegeven geen kerkelijke bijdrage te willen geven. Van ruim 400 adressen ontvangen we elk jaar weer geen reactie. Samenvattend komt neer op dat slechts 2.200 adressen een kerkelijke bijdrage hebben toegezegd. In 2018 nog ruim € 730.000, voor 2019 ligt de verwachting toch zo'n € 50.000 lager.

Het aandeel in de toezeggingen voor 2017 van personen onder de 50 jaar (de gemeente van de toekomst) bedraagt slechts 8% van het totale bedrag door 14% van het totale aantal toezeggingen.

Het totaal aantal personen is globaal als volgt verdeeld over de wijken:

Wijk 1: 26% (Ambacht-Oost)

Wijk 2: 22% (Centrum-West)

Wijk 3: 37% (Holy)

Wijk 4: 14% (Grote Kerk)

De personen opgenomen in de actie kerkbalans verdeeld per wijk zijn:

Wijk1 27%, wijk 2 20%, wijk 3 38% en wijk 4 15%.

Berekening ledenaantal PGtV

Het berekening van het aantal leden wordt elk jaar op 31 december vastgesteld. Het CvK heeft een formule bepaald die gebruikt wordt in de “werkverdelingsformule”. Welke leden tellen mee voor het vaststellen van het aantal leden.

Factor 1.

De formule gaat uit van het gehele bestand dat op 31 december van het voorgaande jaar in de administratie staat.

Factor 2.

Uit dit bestand worden alle passieve en actieve leden geselecteerd.

Factor 3.

Alle leden met de term “ADK” worden uit de selectie gehaald (hebben 5 jaar of langer geen financiële bijdrage gegeven).

Factor 4.

Om te voorkomen dat leden ten onrechte niet worden meegeteld is er een veiligheidsmarge van 3%. Deze marge wordt opgeteld bij de “toezeggers inclusief hun gezinsleden”.

Factor 5.

Bij het vaststellen van het aantal “gezinsleden” worden overleden leden, uitgeschreven en leden die zijn verhuisd uit de telling gehaald.

Berekeningen zijn altijd over het jaar ervoor. Deze cijfers gebruiken we voor het nieuwe jaar. Met een afnemend aantal leden rekenen we eigenlijk met cijfers die hoger zijn dan de werkelijkheid.

Ledenaantal 2017								
Voorkeurwijk	Toeze- adressen	Toezeppers incl. gezinsleden	Buffer 3%	Totaal	76+	Buffer 3%	Totaal	19-
1. Ambacht-Oost	690	1.081	32	1.113	290	9	299	88
2. Centrum-West	611	838	25	863	348	10	358	40
3. Holy	982	1.428	43	1.471	552	17	569	80
4. Grote Kerk	377	618	19	637	170	5	175	75
Totaal	2.660	3.965	119	4.084	1.360	41	1.401	283

Personeel

Het personeel is de grootste kostenpost binnen de Protestantse Gemeente te Vlaardingen. Wanneer de inkomsten structureel gaan dalen, dit wordt in één van de hierbij ingesloten scenario's aangegeven, wordt er aan de kant van de uitgaven bezuinigd. Om de kosten terug te dringen is een andere oplossing op het personeel te bezuinigen, zij het dat dit niet van de ene dag op de andere te realiseren zal zijn. We laten dan ook de verschillende groepen hierna de revue passeren.

De PGtV heeft in 2018 de volgende personele bezetting: (excl. vrijwilligers), waarbij tevens de kosten per voltijds baan (FTE) op jaarbasis worden gegeven, niveau 2018

- 4,0 predikanten à € 86.000
- 2,25 kerkelijk /jeugdwerkers à € 64.000
- 0,5 adm. Medewerker à € 53.000
- 3,4 koster/schoonmakers à € 45.000 (koster)
à € 32.000 (schoonmaker)

Kosten kerkgebouwen